



اگر نگاهی به تاریخچه‌ی زندگی مشهورترین افراد چپ‌دست بیندازید، به نام‌هایی چون «آلبرت انیشتین» برمی‌خورید، حتی ممکن است به افرادی که چپ‌دستی خود را به نبوغ او گره می‌زنند، برخورد کرده باشید اما مسأله این‌جاست که چپ‌دست بودن «انیشتین»، یک افسانه است. برای مثال، هزاران عکس از او موجود است که با دست راست خود، در حال نوشتن است!

برتری دست‌ها، ریشه در مغز دارد. راست‌دستی افراد، به‌واسطه‌ی برتری نیم‌کره‌ی چپ آنان می‌باشد و برعکس.

۹۵ درصد راست‌دستان، دارای نیم‌کره‌هایی هستند که عملکردی تقسیم‌شده دارند اما تنها ۲۰ درصد از چپ‌دستان دارای مغزی هستند که این چنین تقسیم‌بندی در وظایف نیم‌کره‌های‌شان وجود دارد. نیم‌کره‌ی چپ، به‌طور اختصاصی عهده‌دار زبان و گفتار و نیم‌کره‌ی راست، مسؤول هیجانات و پردازش تصویری‌ست.

«دکتر مایکل کوربالیس»، استاد دانشگاه «اوکلند» به‌عنوان یک متخصص در زمینه‌ی نیم‌کره‌های مغزی، اعتقاد دارد بهره‌جستن نیم‌کره‌های مغز از وظایف متفاوت، بازدهی مغز را افزایش می‌دهد. او می‌گوید امتیازی برای برتری نیم‌کره‌ها وجود دارد به این صورت که کارکردهای متفاوت، متمرکز به یک نیم‌کره‌ی خاص می‌شوند. «کوربالیس» اعلام کرده که حدود ۹۰ درصد مردم، راست‌دست هستند و ۱۰ درصد باقی‌مانده، مجموعه‌ای از چپ‌دستان و افرادی با قابلیت استفاده از هر دو دست می‌باشند.

برای سال‌های متمادی، شواهدی نقل می‌شد مبنی بر این که چپ‌دستان، ممکن است تفکر خلاقانه‌تری نسبت به راست‌دستان داشته باشند و تحقیقات اخیر نیز آن را تأیید می‌کند. طی تحقیقی در سال ۲۰۰۷، مشخص شد که موسیقی‌دانان، نویسندگان و نقاشان، به‌طور معنی‌داری گرایش به چپ‌دستی دارند. «کوربالیس» در این خصوص نظریه‌ای دارد: «راست‌دستان شاید خود را به ایده‌ای محدود سازند اما چپ‌دستان، آن ایده را قبول داشته و در عین حال مایل‌اند راه‌حل‌های دیگری نیز ارائه دهند.»

«کوربالیس» اعتقاد دارد برای هر جامعه‌ای، بسیار خوب است که افرادی در آن وجود داشته باشند که خارج از چهارچوب‌های عادی و معمول فکر کنند.

«دکتر کریستوفر روبک»، استاد اقتصاد دانشگاه «لافایت» آمریکا، اعتقاد دارد که چپ‌دستان، خلاقیت خود را به‌طور مستقیم در بانک ذخیره می‌کنند. او در مطالعه‌ای دریافت که در شغلی یکسان، چپ‌دستان در مقایسه با راست‌دستان، درآمد بالاتری کسب می‌کنند (به‌طور میانگین ۱۵ درصد). در این زمینه است که تفکر خلاقانه، ارزش‌های خود را به نمایش می‌گذارد. چپ‌دستان نیز به میزان بالاتری به‌دنبال بازگشت به تحصیل یا ادامه‌دادن آن می‌باشند.

### قضاوت نهایی چیست؟

وضعیت انسان، مجموع تعادل بین هم‌سازی و ناهم‌سازی‌ست؛ عقلانیت در برابر خلاقیت، ایده‌های نو در برابر راه‌حل‌های سنتی. یافته‌های «کوربالیس» نشان‌داد که چپ‌دستان و راست‌دستان، نمرات هوشی مشابهی کسب کردند اما افرادی که با قابلیت استفاده از هر دو دست شناخته می‌شوند، به مقادیر اندکی، نمرات پایین‌تری به‌خصوص در

## چپ‌دستان، یار دست‌دستان!

ریاضیات، حافظه و استدلال کسب کردند.

این نتایج با یافته‌های پیشین «کوربالیس» همگام بودند که در آن‌ها افرادی که از هر دو دست خود استفاده می‌کنند را دارای میزان بالاتری در «اندیشه‌پردازی جادویی» می‌دانست. برای مثال اگر فردی در تلویزیون در حال صحبت باشد، شخص بنا به گرایشات و تمایلات خود، احساس می‌کند این صحبت‌ها خطاب به اوست یا می‌تواند حس کند که در مورد او صحبت می‌شود.

### برتری دست‌ها از منظر جنسیت

یک حقیقت سؤال‌برانگیز در مورد برتری دست‌ها، این است که مردان حدود ۲ درصد، بیش از زنان، مستعد چپ‌دستی هستند. در دهه‌های گذشته، مطالعات گسترده‌ای در این زمینه صورت‌گرفت اما دلیل مشخصی برای آن یافت نشده است.

ترجمه و تنظیم: آرش سالاری (عضو انجمن روان‌شناسان آمریکا)

عادل امیرخانلو (عضو انجمن علمی روان‌شناسی بالینی ایران)